

AVUSTRALYA/VİKTORYA’NIN DİL ve EĞİTİM POLİTİKASI ÇERÇEVESİNDE TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ

Hatice PARLAK*
Hayriye AVARA**

ÖZET

İlk göçün 1968 yılından başlayarak verildiği ve artık üçüncü kuşak Türklerin yaşadığı Avustralya, bir göçmen ülkesidir. Farklı dillerin ve etnik grupların bir arada yaşadığı bu ülke, yapısının bir gereği olarak *Çok Kültürlülük Yasası*’nı kabul etmiş ve okullarında da çok kültürlü bir eğitim programına geçmiştir. Bu program sayesinde birçok etnik grup gibi Türkler de ana dillerini ve kültürlerini öğrenme, muhafaza etme imkânı bulmuştur. Bu makalede Avustralya’nın eğitim politikası ve bu politika kapsamına giren *Çok Kültürlülük Yasası* ve *Çok Kültürlü Eğitim Programı*, bu programın bir gereği olarak genel anlamda etnik topluluklara ana dillerinin öğretimi üzerinde durulacak, özellikle Türkçenin Avustralya’da hangi yollarla öğretildiğinden ve şu anki durumundan bahsedilecektir.

Anahtar kelimeler: Avustralya, Çok kültürlülük, LOTE, Türkçe, Ulusal Müfredat

TEACHING OF TURKISH IN AUSTRALIA /VICTORIA AS PART OF ITS EDUCATION AND LANGUAGE POLICY

ABSTRACT

Australia, where the first Turkish immigrants arrived in 1968, is a migrant country in which the third generation Turks live at present. Australia has accepted the *Multicultural Policy* and adopted a *Multicultural Education Program* due to the different languages spoken by different ethnic groups. The *Multicultural Education Program* in Australia has made it possible for Turks to learn and maintain their language and culture like many other ethnic groups. In this article Australian multicultural policy, its *Multicultural Education Program*, the teaching of community languages in general, and specifically, the teaching of Turkish language as well as the access to the Turkish language classes will be discussed.

Key words: Australia, Multiculturalism, LOTE, Turkish, National Curriculum

* Dr., Gazi Üniversitesi Türk Dili Okutmanı. El-mek: h_parlak@yahoo.com

** Dr., Hacettepe Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce Okutmanı. El-mek: hayriyeavara@gmail.com

Giriş

Büyük bir kıta ülkesi olan Avustralya, Tazmanya adası ile birlikte toplam altı eyaletten oluşur: Batı Avustralya, Güney Avustralya, Queensland, Tazmanya, Yeni Güney Galler, Viktorya. Her eyalet kendi vatandaşlarının eğitimini sağlamakla mükelleftir. Kısaca, eyaletlerdeki eğitim bakanlığı, kendi bölgelerindeki okullara fon sağlar, eğitim ve öğretimi düzenler (Australian Government Department of Immigration and Citizenship, 2006). Eyaletlerin eğitim konusunda üzerine çok büyük görevler düşmektedir. Eyaletler, ilk, orta ve teknik eğitim sistemlerinin devam ettirilebilmesi için gereken paranın büyük bir kısmını kendi kaynaklarından yararlanarak karşılamak zorundadır. Eğitim sistemini belirlemek üzere eyalet parlamentosuna karşı sorumlu bir Eğitim Bakanı vardır. Eğitim dairesine bağlı olarak kurulan birimler ilk, orta ve teknik okulların eğitim sistemlerini belirlerken, eğitim bakanlığına bağlı diğer birimler öğretmen işe alma, öğrenci rehberliği, araştırma, müfredat geliştirme ile yayın ve yayın kaynaklarından sorumludur (DEECD, 2010).

Okullardaki eğitim programı, her eyaletin eğitim bakanlığına bağlı merkez müfredat birimi tarafından belirlenmiştir. Bu birimler, müfredatın genel çerçevesini çizmekle yükümlüdür. Okullar programlarını bu birimlerle belirlenen genel çerçeve yardımıyla oluşturmaktadır. Ancak 2008 yılından itibaren Avustralya hükümeti, vatandaşlarına kaliteli bir eğitim vermek, Avustralya'nın verimliliği ve hayat standartlarını korumak amacıyla bütün eyaletleri için geçerli olacak ortak müfredata geçme çalışmalarına başlamıştır (ACARA, 2008).

Avustralya anayasası eğitim konusunda eyaletlere, özel amaçlı yardımlar yapması konusunda yetkiler vermektedir. Ancak bu yardımların nasıl ve ne kadar olacağı İngiliz Milletler Topluluğu Komisyonu ve İngiliz Milletler Topluluğu Yüksek Öğretim Komisyonu tarafından belirlenmektedir (TEZCAN, 2011).

Günümüzde Avustralya'da 2001 nüfus sayımına göre 200 üzerinde dil konuşulmaktadır. Bu sayıya Aborjinler ve Avustralya adalarındaki yerliler tarafından konuşulan altmıştan fazla dil de dahildir, toplam Avustralya nüfusunun %16'sının, yaklaşık 2.8 milyon insanın, evde İngilizceden başka bir dil konuştuğu ortaya çıkmıştır (Cultural Competence Guidelines and Protocols, Ethnic Communities' Council of Victoria, 2006).

1. Avustralya Eğitim Politikası

1973 yılına kadar, Beyaz Avustralya politikası gereğince Avustralya'daki etnik grupların devlete bağlı okullarda ve kurumlarda kendi dillerini öğrenme imkânları yoktu. Bu politikaya göre herkesin İngilizce konuşması, geldikleri ülkenin geleneklerini ve göreneklerini unutmaması, geçmişlerini geride bırakmaları ve artık Avustralyalı olduklarını akıllarından çıkarmamaları gerekiyordu. 1950'li ve 1960'lı yıllarda çoğunlukla İngiltere ve Avrupa ülkelerinden göç alan Avustralya'nın, daha sonra Latin Amerika, Orta Doğu ve Asya'dan göç almaya başlamasıyla Beyaz Avustralya politikası 1973 yılında, bu ülkede geçerliliğini kaybetmiş ve (RMIT University, 2008) Avustralya hükümeti 1974 yılında çok kültürlü bir yapıya sahip olduğunu resmen kabul etmiştir.

1.1 Viktorya Çok Kültürlülük Yasası

Ülke genelinde benimsenen bu çok kültürlülük anlayışı, Viktorya Eyaleti'nde 2004 yılında, *Çok Kültürlü Viktorya Yasası* olarak anayasada yerini almıştır. Bu yasanın temel ilkeleri şunlardır:

- Her birey etnik kimliğine bakılmaksızın saygı ve anlayış görme hakkına sahiptir.
- Tüm Viktoryyalılar, ortak kanunlar, değerler, emeller ve sorumluluklar bağlamında kültürel çeşitliliği desteklemekle yükümlüdür.

- Olumlu ve ileriye doğru gelişme gösteren bir gelecek inşa etmek için, Viktoryalılar, sorumluluklarının bilincinde olarak eyaletlerindeki çeşitliliği desteklemek ve korumakla görevlidir.

- Tüm Viktoryalıların eyalet kanunlarına uyma ve demokratik süreçlere saygı duyma zorunluluğu vardır.

Viktorya'da yaşayan herkesin bu ilkeleri benimsemesi ile birlikte, Viktorya'daki etnik gruplar arasındaki eşitlik, onların kültür, dil ve din geçmişlerine bakılmaksızın, haklarını koruyarak ve her türlü hizmete aynı seviyede ulaşmalarını sağlayarak daha ileri boyutlara taşınacaktır. Ayrıca bu ilkelerin uygulanmasıyla, etnik grupların kültürel miraslarının farkında olmaları ve bu mirasın Viktorya'daki kültürel çeşitliliğe katkı yaptığının bilincine varmaları, bu sayede eyaletteki kültürel çeşitliliği desteklemeleri sağlanacaktır.

Çok Kültürlülüğe ait ilkeler uygulandığı takdirde, tüm Viktoryalıları çeşitliliğin faydaları anlatılabilecek, ortak kanunlara, değerlere, amaçlara ve sorumluluklara sahip bireyler yetiştirilebilecek, farklı kökenden gelen insanların kültürel zenginliklerinin korunması, bunların ifade edilmesi, geleneksel kutlamalarının yapılabilmesi ve diğer etnik grup üyeleriyle bunları paylaşabilmesi sağlanacak ve bu sayede birbirine bağlı, birbirlerinin değerlerine saygı duyan insanların bir araya geldiği bir eyalet oluşturulabilecektir. Bu çok kültürlülük yasası, Viktorya Eyaletinde, farklı, yenilikçi, yüksek vasıflara sahip elemanların yetişmesine olanak tanıyarak endüstri, turizm ve eğitim alanlarında gelişme kaydedilmesini ve bu sayede ekonominin büyümesini sağlayacaktır (Multicultural Policy and Guidelines, 2011).

1.2. Çok Kültürlülük Yasasında Dil Eğitiminin Yeri

151 dilin konuşulduğu Viktorya'da 208 ülkeden, farklı etnik gruplar yaşamaktadır. 1996 nüfus sayımına göre 4.400.000 insanın yaşadığı Viktorya'da, nüfusun %44.5'inin ya kendisi ya da ebeveylelerinden en az biri Avustralya dışında, başka bir ülkede, doğmuştur. (Guidelines for Managing Cultural and Linguistic Diversity In Schools, 2012) 1997 yılındaki verilere göre devlet ve katolik okullarında her dört öğrenciden biri, anadili İngilizce olmayan bir ülkedendir (Multicultural Policy For Victorian Schools, 1997). Kaynaklarda yer alan istatistiklerden de anlaşılacağı üzere Viktorya, Avustralya'daki kültürel ve dilsel çeşitliliğin en iyi örneklerinden biridir. Bu durumun kaçınılmaz bir sonucu olarak da okullarda kültürel çeşitliliğe duyarlı bir yaklaşım tarzı benimsenmiş ve 1978 yılında çok kültürlü bir eğitim programı uygulanmaya başlanmıştır. Böylece etnik grupların ana dillerini öğrenmelerine ve muhafaza etmelerine olanak sağlanmıştır.

Viktorya'daki etnik grupların kültürel ihtiyaçlarına cevap vermek üzere okullarda LOTE (Languages Other Than English/İngilizce Dışındaki Diller) adı altında, yeni nesle ana dillerini öğrenme ve muhafaza etme imkânı sunulmuştur. Farklı etnik grupların ihtiyaçlarına en iyi şekilde cevap verebilmek üzere oluşturulan LOTE programının ilk amacı, öğrencilere dil yeterliliği kazandırarak öğrendikleri dilde kendilerini ifade edebilmelerini ve bu sayede kendilerine güven duymalarını sağlamaktır. Kültürler arası diyaloga mücade eden bu program, öğrencilere başka kültürleri öğretmek ve onların ufuklarını genişleterek ön yargıyı ortadan kaldırmayı, grupların kendi kültürlerine sahip çıkarken diğer kültürlere saygı duymalarını ve bu sayede toplumsal uyumu yakalamalarını amaçlar. (Multicultural Policy For Victorian Schools, 1997)

2005 yılında yapılan bir araştırmaya göre devlete ait ilköğretim okullarında LOTE kapsamında 18 dilin, aynı zamanda VSL (Victorian School of Languages) aracılığıyla da 44 dilin öğretildiği kaydedilmiştir (LOTE and Interpersonal Development, 2012). Avustralya'da öğretilen yabancı dillerin ilk sıralarında Endonezce, İtalyanca, Japonca, Almanca, Fransızca, Çince,

Avustralya İşaret Dili yer almaktadır. Bu dilleri Yunanca, Vietnamca, Arapça, Hırvatça, İbranice, Korece, Makedonca, İspanyolca ve Türkçe takip eder.

1.2.1 Çok Kültürlülük Programında Türkçe Öğretiminin Yeri

1967 yılında Türkiye ve Avustralya arasında yapılan anlaşmayla Avustralya'ya göç eden ve üç kuşaktır burada yaşayan Türkler, ilk, orta ve lise düzeyinde hafta içi ve hafta sonu devlet okulları, özel okullar ve derneklere bağlı hafta sonu okulları aracılığıyla Türkçe dersler alabilmektedirler.

1.2.1.1 Türkçe Eğitiminde Devlet Okullarının Yeri

Günümüzde Viktorya'da hafta içi devlet okullarının bazılarında LOTE adı altında Türkçe dersi verilmektedir. Devlete bağlı okullarda LOTE kapsamında hangi dilin öğretileceği, okullara bırakılmıştır. Bu konuda en yetkili isim okul konseyidir. Devletin okullarda sadece bir temsilcisi vardır ve bu temsilcinin bu kararlar aşamasında tek bir oy hakkı vardır. Kısacası, okul konseyi ve konseyin belirlediği müdür, hangi dil veya dillerden yana ise LOTE adı altında o dil veya diller öğretilir. LOTE dersi için belirlenen dil, okulun bulunduğu semt ve o semte bulunan etnik grubun sayısı ve ağırlığına göre değişebilmektedir. Viktorya'da Türklerin yoğun olarak yaşadığı Broadmedows, Meadow Hights, Roxburgh Park gibi bölgelerde Türkçe, hafta içi okullarda LOTE kapsamında öğretilmektedir.

Türkçenin hafta içi okullarda yer almadığı durumlarda devlet, kendisine bağlı VSL (Victorian School of Languages) aracılığıyla okul sonrası sınıflarda, ana dillerini ve kültürlerini öğrenmek isteyenlere ilk, orta ve lise düzeyinde sınıflar açmakta ve maddi destekte bulunmaktadır. VSL'in ilk Türkçe sınıfı devlet yöneticileri, veli, öğretmen ve öğrenci işbirliği ile 1973 yılında faaliyete geçmiştir.

Günümüzde VSL ihtiyaç duyulan bölgelerde ve gerekli sayıyı yakalayan tüm dillerde, okul sonrası dil hizmetleri sunmaya devam etmekte, dokuz merkezde (Kırsal merkez-Mildura ve Shepparton dâhil) ilk, orta ve lise düzeyindeki Türk öğrencilere Türkçe öğretmektedir.

2010 kayıtlarına göre, Türkçe, VSL'nin öğrettiği 46 dil arasında 3. sırada yer almıştır. VSL'de Türkçe eğitim alan öğrencilerin sayısı 902, VSL'in merkezlerinde görev alan Türkçe öğretmenlerinin sayısı ise 47'dir. Hafta sonları VSL bağlı merkezlerde öğrencilere haftada ortalama 150 dakika Türkçe dersi alma imkânı verilmektedir. Çok Kültürlü Eğitim programı gereğince LOTE adı altında öğretilen dil dersinin kaç saat olacağı belirlenmiştir. Ancak bu ders saatinin ne kadar süreceği, dersin verildiği okulun kararına bırakılmıştır. Normal şartlarda bu dersin verilme süresi, bir haftada 150 dakika olarak belirlenmiştir. Ancak bazı okullar bu derse 40 dakika ayırabilmektedir.

1.2.1.2 Türkçe Eğitiminde Özel Okulların Yeri

Avustralya'daki Türkçe eğitimine 1997 yılından sonra özel okullar da dâhil olur. Bugün, Viktorya eyaletinde Türk Koleji adı altında, farklı semtlerde yedi kampüs bulunmaktadır. Bu yedi kampüs Işık Kolejinin farklı semtlerdeki şubeleridir. Türklerin yoğun olarak yaşadığı Broadmedows semtinde Işık Koleji'nin iki kampüsü vardır. Kız ve erkek kampüsü olarak ayrılan bu okullarda, ilk, orta ve lise düzeyinde eğitim verilmektedir. Bu kampüslerde öğrencilerin yüzde seksen, yüzde doksanını Türk öğrenciler teşkil etmektedir.

Viktorya'da Türklerin açmış olduğu ve özel okullar adı altında değerlendirilen bir diğer okul türü de İslami okullardır. Bu okullarda ağırlıklı olarak İslami eğitim verilmektedir. Bu İslami okullarda sadece Türkler değil, birçok etnik gruba dâhil Müslüman öğrenciler de bulunmaktadır. Haftada dört saat Türkçe eğitimin verildiği Türk kolejleri ve İslamî okullarda, derslerin kapsamı

Viktorya eyaletine bağlı eğitim birimleri tarafından belirlenmektedir. Hem Türk okulları hem de İslamî okullar bu müfredat kapsamında Türkçe eğitim vermektedir. 2010 yılındaki verilere göre Türk ve İslam kolejlerinde yaklaşık 2000 Türk öğrenci eğitim almıştır.

Türk kolejlerinde Türkçe eğitim, anaokulundan itibaren başlamakta ve onuncu sınıftan sonra öğrencilerin isteğine bırakılmaktadır. Türkçenin üniversiteye girişte etkili olması, Türkçeye eğilimi arttırmaktadır. Bugün Türk kolejlerinde üniversiteye hazırlanan öğrencilerin çoğu, üniversiteye girebilmek için almaları gereken altı dersten biri olarak Türkçeyi tercih etmektedir.

Türk kolejlerinde yalnızca anadil eğitimi yapılmamakta ayrıca bu okullara devam eden yabancı kökenli öğrencilere ilk ve ortaöğretimde, TSL (Turkish Second Language) adı altında Türkçe eğitimi verilmektedir.

1.2.1.3 Türkçe Eğitiminde Türk Derneklerinin ve Vakıflarının Yeri

Viktorya'da VSL dışında, hafta sonu Cumartesi okullarında Türkçe eğitim veren Türk dernek ve kuruluşlarına bağlı AUSTÜRK Eğitim ve Kültür Vakfı, Avustralya Batı Trakya Türkleri Derneği, Huntingdale Batı Trakya Türk Okulu gibi vakıf ve dernek okulları bulunmaktadır. 2010 verilerine göre bu okullardaki toplam Türk öğrenci sayısı 200'ün üzerindedir.

1.2.2 Üniversiteye Girişte Türkçenin Yeri

Avustralya'da öğrenciler üniversiteye girişlerinde VCE (Victorian Certificate of Education/Viktorya Eğitim Sertifikası) adı verilen bir sınava tabi tutulurlar. VCE genellikle 11. ve 12. sınıflarda seçilen derslerden gösterilen başarıya göre Viktorya'da üniversiteye girme imkânı sağlayan sınava verilen addır. Viktorya eyaletinde 11 ve 12. sınıflarda üniversite sınavlarına giren öğrenciler, bu sınavlarda altı alanda başarı sağlamak zorundadır. Bu altı alandan İngilizce zorunlu olup diğer alanlar, öğrencinin aldığı ve başarılı olduğu dersleri kapsamaktadır.

Türk öğrenciler üniversite sınavlarına eğer isterlerse Türkçeden de girebilmekte, Türkçeden aldıkları puan, üniversiteye girişlerinde etkili olmaktadır. Öğrenciler, Türkçenin üniversiteye girmek için alacakları altı dersten biri olup olmayacağına onuncu sınıftan itibaren karar vermektedirler. Onuncu ya da onbirinci sınıfta VELLS(Victorian Essential Learning Standards)' in belirlemiş olduğu ve dört dönemi kapsayacak şekilde hazırlanan birimler (Unitler), öğrenciye verilmek zorundadır. Türkçe seviyelerine göre bazı öğrenciler, 1. ve 2. birimleri almadan doğrudan üçüncü ve dördüncü birimleri de alabilmektedir. Bu birimlerde, temalar, alt temalar, dilbilgisi, metin türleri, yazma türlerine göre konu dağılımları yer almaktadır. Öğretilmesi gereken ana temaları belirleyen VELLS, alt temaların seçimini öğretmenlere bırakmaktadır. Dört birimi tamamlayan öğrenci yıl sonunda önce sözlü, yaklaşık iki hafta sonra da yazılı sınava girmektedir. Bu iki sınavdan aldıkları puanın elli üzerinden ortalaması alınmakta, üçüncü ve dördüncü birim verilirken okullarında girdikleri ara sınavlardan aldıkları puanlar da üniversite sınav sonucunu yüzde elli oranında etkilemektedir. İki dilli hazırlanan bu sınavlarla öğrencilerin hem İngilizce hem de Türkçe düzeyleri ölçülmektedir.

Tablo 1. 2006-2010 VCE Türkçe

ünite 3&4 öğrenci sayıları

2006	239
2007	252
2008	267

Turkish Studies

2009	216
2010	262

1. 3. Avustralya Ulusal Müfredatında Türkçenin Yeri

1.3.1 Türkçenin Avustralya Ulusal Müfredatının İlk Taslağına Dâhil Edilmemesi

Avustralya'daki tüm eyaletlerde ve bölgelerde tek bir müfredata bağlı kalınarak eğitim verilmesi, dünya standartlarında bir ders müfredatının tüm genç Avustralyalılara sunulması, Avustralya'nın hangi okuluna gidilirse gidilsin genç Avustralyalılara öğretilmesi gerekenlerin standartlaştırılması ve okullarda kaliteli bir eğitimin nasıl olması gerektiğine açıklık kazandırılması amacıyla, yurt çapındaki öğretmenler, müfredat ve ders uzmanlarının bir araya getirilmesiyle ACARA (The Australian Curriculum, Assessment and Reporting Authority) adında bir komisyon oluşturulmuştur.

Ocak 2011 yılında ACARA tarafından Avustralya'daki Ulusal Eğitim çalışmaları kapsamında, İngilizce dışındaki dillerin öğrenim ve öğretimini içeren bir taslak yayınlanmış buna son şekli verilmeden önce de gerek eğitimcilerin gerekse halkın konuyla ilgili görüşlerini almak üzere Avustralya toplumunun dikkatine sunulmuştur.

Çok kültürlü bir yapıya sahip olan Avustralya'da 28 dil öğretilmekte ve Avustralya hükümeti etnik gruplara dillerini ve kültürlerini korunmaları için gerek maddi gerekse manevi her türlü destekte bulunmaktadır. Avustralya hükümeti, ulusal müfredatını hazırlarken bu çok kültürlü yapısının bir gereği olarak ulusal müfredatın ikinci bölümünde, ülkesinde konuşulan ve öğretilen dilleri belirli ölçütlere tabi tutmuş ve bunların bazılarını müfredata dâhil etmiştir.

Yayınlanan müfredat taslağının 78. maddesinde dille ilgili belirlenen ölçütler şu şekilde verilmiştir:

- Avustralya okullarında şu an en çok öğrenci sayısına ve en yaygın öğretim alanına sahip olan ve gelecekte de bu durumu koruması beklenen diller
- Avustralya hükümetinin öncelikleri (Şu anki öncelikler çerçevesinde özellikle dört Asya dili)
- Avustralya'da özellikle belirli toplumlar tarafından en yaygın şekilde konuşulan diller
- Toplumsal destek
- Evrensel öneme sahip diller
- Göç eğilimleri
- Ekonomik önem (ACARAA; 2011)

Avustralya Ulusal Müfredatı'nın 79. maddesinde on bir dil, daha önce belirlenen bu yedi ölçüt göz önünde bulundurularak hazırlanan müfredatın ilk taslağında yer almıştır. Bu on bir dil, üç ayrı ana başlık altında değerlendirilmiştir. (ACARAA; 2011)

1. Birinci grupta, en çok öğretilen diller başlığı altında Çince ve İtalyanca verilmiştir. Çincenin ayrıca ulusal öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. İtalyancanın da LOTE (*Languages Other Than English/ İngilizce Dışındaki Diller*) kapsamında Avustralya genelinde en çok tercih edilen dil olduğu belirtilmiştir.

Turkish Studies

2. İkinci grupta; Fransızca, Almanca, Endonezce, Japonca, Korece ve İspanyolca yer almaktadır. Fransızca, Almanca, Endonezce ve Jopancanın bu grupta yer almasının sebebi olarak Avustralya okullarında en çok öğretilen dil olması gösterilmiştir. Ayrıca Endonezce, Japonca ve Korecenin ulusal önceliklerine vurgu yapılmıştır. İspanyolca ise bu gruba, evrensel öneme sahip olması sebebiyle dâhil edilmiştir.

3. Üçüncü gruptaki diller arasına Arapça, Modern Yunanca ve Vietnamca dâhil edilmiştir. Bu diller, Avustralya'daki etnik gruplar tarafından evlerde en çok konuşulan ve etnik okullar tarafından en çok destek gören diller olarak kabul edilmiştir. Ayrıca Arapçanın evrenselliği üzerinde de durulmuştur.

Avustralya Ulusal Müfredatı'nın dışında bırakılan Türkçenin ve diğer 16 dilin kaderi 80. maddede ortaya konmuştur. Buna göre, Türkçe müfredatın belirlenmesi, gelen talebe göre sınıfların açılması ve eğitim öğretimin devam ettirilmesi, eyaletlerin ve bölgelerin şu an var olan dil politikalarına bırakılmıştır.

Uzmanlar, müfredat kapsamındaki dilleri belirlerken komşularına, yani Asya dillerine öncelik tanımıştır. Mesafe, ticari anlaşmalar ve göç eğilimleri, Avustralya'daki nüfus oranları, dillerin öğretilme düzeyleri, bu dillerin ön plana çıkmasına sebep olmuştur. Uzmanlar, yabancı dil seçimlerinde sadece mesafe olarak kendine yakın olanlara değil, evrensel öneme sahip olan dillere de öncelik tanımıştır. İspanyolca ve Arapça evrensel diller kapsamında değerlendirilmektedir. Ayrıca etnik kimliğine bakılmaksızın birçok öğrencinin ikinci dil olarak talep ettiği Avrupa dillerine de, İtalyanca, Almanca, Fransızca, *Avustralya Ulusal Müfredatı'nda* yer verilmiştir.

Avustralya Ulusal Müfredatı'nın ilk taslağında Türkçenin müfredat dışında kalmasının sebepleri olarak şunlar gösterilebilir:

a. Türkiye'den Avustralya'ya göçün durma noktasına gelmesi: Türkiye ve Avustralya arasında 1967'de yapılan İş Gücü anlaşması bulunmasına rağmen, bu anlaşma günümüzde pasif duruma gelmiştir. Türkiye'den şu an gelen göçleri, büyük oranda aile birleşimi oluşturmaktadır. Türkiye'den Avustralya'ya beyin göçü ise diğer ülkelere göre fazla değildir.

b. Türkçenin Avustralya'daki kullanım düzeyi: Türkçenin Avustralya'daki yaygınlığı belirli bölgelerle sınırlı kalmıştır. Avustralya'da Türk toplumunun sayısının en yüksek olduğu eyalet Viktorya'dır. Türk nüfusu özellikle Melbourne 'de toplanmıştır. Yeni Güney Galler eyaletinde bulunan Sidney, Türklerin sayısının fazla olduğu bir diğer şehirdir. Günümüzde Viktorya'da Türkçe hem devlet hem de halkın desteğini kazanmış durumdadır. Özellikle Melbourne 'de açılan Türk kolejleri vasıtasıyla Türkçe daha da önemli hale gelmiştir. Ancak diğer eyaletler düşünüldüğünde Türkçenin yaygın bir şekilde öğretilmediğini söylemek mümkün değildir. Diğer eyaletlerde Türkçeye talep ya çok düşüktür ya da o bölgelerde Türklerin sayısı yok denecek kadar azdır.

1.3.2 Türkçenin Avustralya Ulusal Müfredatına Dâhil Edilmesi:

ACARA'nın halkın görüş ve düşüncelerini almak üzere dillerle ilgili yayınladığı taslaktan sonra Avustralya'daki Türkler, Türkçenin müfredat kapsamına alınması için çeşitli faaliyetlerde bulunmuştur. Bu faaliyetlerin daha düzenli bir şekilde yürütülmesi ve siyasilerle görüşmelerin yapılması amacıyla Melbourne'de bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Grup, halkı konuyla ilgili bilgilendirmeyi ve bilinçlendirmeyi hedeflemiş; bu doğrultuda basın yayın organlarıyla da organize bir şekilde çalışarak halka, diline sahip çıkma çağrısında bulunmuştur. Bu çağrıya duyarlı bir şekilde yanıt veren Türk halkından ve bu konuda Türk halkına destek veren diğer etnik grup üyelerinden, Viktorya'da 10.000'in üzerinde imza toplanmıştır. İmza kapmanyasına ek olarak; gerek özel gerekse de devlet okullarındaki öğrenciler, öğrenci velileri ve diğer toplum üyeleri

ACARA'ya konuya ilişkin mektuplar göndermiş ve ACARA'nın web sayfasında yer alan anketi doldürmüştür.

ACARA'nın Kasım 2011'de yayınlanan raporunda, Türklerin ana dillerinin müfredat kapsamına alınması için gösterdikleri duyarlılıktan bahsedilmiş; Türk toplumunun Türkçenin ilkökul düzeyinde ve özellikle lise düzeyinde öğretilmeyeceği endişesine kapıldıkları üzerinde durulmuş ve yorumların birçoğunda bu endişelerin dile getirildiği belirtilmiştir.

Dili ve kültürüyle gurur duyan Türk toplumunun, gelecek nesillere dil mirasını bırakamama korkusu ve dillerinin yeni nesle öğretilmesinin gerekliliği ile ilgili yaptıkları vurgu ACARA'nın Türkçeyi ulusal müfredata dahil etmesinde etkili olmuştur. Raporda, dilleri müfredata dâhil edimeyen etnik grupların konuya ilişkin tepkisine dair yüzdellikler verilmiştir. Buna göre: Avustralya İşaret Dili %2, İbranice % 4, Hintçe %8, Latince %6, Klasik Yunanca %1, Türkçe %73, Diğer Diller % 2 (ACARAb: 2011). Avustralya'daki diğer etnik gruplara göre en çok tepki gösterenler Türkler olmuştur.

Türk toplumunun göstermiş olduğu hassasiyet ACARA yetkileleri ve siyasilere tarafından dikkate alınmış ve 21 Kasım 2011 tarihinde Federal Eğitim Bakanı Peter Garrett tarafından yapılan basın duyurusunda Türkçenin Hintçe, Avustralya İşaret Dili (Auslan) ve Klasik Diller ile birlikte *Avustralya Ulusal Müfredatı* 'na dâhil edildiği resmen açıklanmıştır.

Sonuç

Avustralya'da uygulanan *Çok Kültürlü Eğitim Programı*, Avustralya'daki Türk göçmenlerin kültürlerini ve kimliklerini koruyarak varlıklarını devam ettirmelerine olanak sağlamaktadır.

Bütün vatandaşlarına eşit haklar sunmayı hedefleyen Avustralya, çok kültürlülük yasası ile birlikte ülke sınırları içerisindeki demokrasi anlayışının gelişmesini sağlamakta, her etnik grubun kültürünü desteklemekte, gerektiği ve başvuru yapıldığı sürece etnik grupların faaliyetlerine, dil eğitim-öğretimlerine ve okullarına maddi destekte bulunmaktadır. Avustralya'nın bu yapısının farkında olan Türkler de ellerindeki fırsatları en iyi şekilde değerlendirerek gerek özel okullar açmaya gerekse de kültürel faaliyetlerde bulunmaya gayret göstermektedirler.

Türklerin dili ve kültürü ile ilgili taleplerine 1973'ten beri cevap veren Avustralya, özel okullara ve derneklere maddi yardımda bulunmakta, onların kültürlerini korumalarına ve devam ettirmelerine destek olmaktadır. Ancak üçüncü kuşak Türklerin yaşamaya başladığı Avustralya'da gençler arasında Türkçeye olan ilgilinin azalmaya başlaması, özellikle hafta sonu okullarında öğrenci sayılarının düşmesine neden olmaktadır. Viktorya eyaleti taleplere bağlı olarak hafta içi ve hafta sonu okullarında dil eğitimini sürdürmektedir. Avustralya'da Türkçenin öğretilmeye devam etmesi Türk toplumundan gelecek desteğe bağlıdır. Hafta içi devlet okullarında LOTE kapsamında Türkçe öğretilmesi öncelikle öğrenci velilerinden gelecek talebe, sonrasında okul konseyinin vereceği karara bağlıdır. Viktorya'da yaşayan Türklerin isterlerse birlik olabileceği ve taleplerini Avustralya hükümetine kabul ettirebileceklerine en güzel örnek, Türkçenin *Avustralya Ulusal Müfredatı* 'na dâhil edilmesidir. Türkler, çoğunlukta oldukları birçok bölgede, yasaların kendilerine verdiği hakkı kullanarak devlet okullarının programına Türkçenin dahil edilmesini sağlayabilirler.

Türkçenin *Avustralya Ulusal Müfredatı* 'na dâhil edilmesi Avustralya'da Türkçeye eğilimi arttıracaktır ancak yeterli talep olmadığı, gençlerin Türkçeye olan ilgileri gerek veliler gerekse de öğretmenler tarafından korunamadığı sürece Türkçenin bu okyanus ötesi ülkedeki varlığı tehlikeye girecektir. Türkçeye ilgili talep, öğrencilerin yanı sıra velilerin ve eğitimcilerin dile nasıl yaklaştığına bağlıdır. Türklerin kendi aralarında bile İngilizce konuşmayı tercih etmeleri, dördüncü kuşağın Türk dili ve kültürüne yaklaşımlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Anavatanla aralarında

Turkish Studies

binlerce kilometre bulunan Avustralya Türkleri kültürel alanda olmasa bile dil alanında İngilizcenin hâkimiyetine maruz kalacaktır.

Türkçenin özellikle hafta içi devlet okullarına giden ve orada yorulan öğrencilere tatil günlerinde öğretilmesi, Türkçeye duyulan ilginin azalmasına yol açmakta, öğrencilerin kimi zaman Türkçe öğrenmeyi bir yük olarak görmesine neden olmaktadır. Türklerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde Türk toplumunun desteği ile Türkçe hafta içi okulların ders programına alınabilir. Bu da öğrencilerin Türkçeyi yaklaşımlarını olumlu yönde etkileyebilir. Kısacası Türk toplumu, Türkçeyi desteklediği ve çocuklarının Türkçe eğitim almaları konusunda hassas davrandığı sürece Türkçe, Avustralya'da, Türklerin yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde varlığını devam ettirecektir.

Sonuç olarak, karşılaşılan birtakım zorluklar olsa da, gerek Viktorya Eyaletinde bulunan Türk topluluklarının çabaları gerekse Avustralya hükümetinin yardımlarıyla Viktorya'da Türkçe ve Türk kültürü canlı tutulmaya çalışılmaktadır. Bu çabalar ve girişimler çok kültürlülük politikası, çok kültürlülüğe önem ve saygıya dayalı bir eğitim anlayışı ile sürdürülmektedir.

KAYNAKÇA

- ACARAa (Australian Curriculum, Assessment and Reporting Authority)**, Draft Shape of the Australian Curriculum: Languages, Ocak 2011 www.acara.edu.au (ET:26.03.2011)
- ACARAb (Australian Curriculum, Assessment and Reporting Authority)**, Consultation Report Draft Shape of the Australian Curriculum: Languages Kasım 2011, [ww.acara.edu.au](http://www.acara.edu.au) (ET: 25.11.2011)
- AKALIN Şükrü Halûk, *Avrupa Birliği Ülkelerinde Yaşamakta Olan Türklerin Türkçe Öğrenimi Sorunları. Türk Dili*, S. 633, 2004, s. 195-199.
- Australian Government Department of Immigration and Citizenship**, <http://www.immi.gov.au>, (ET:11.10.2011)
- Cultural Competence Guidelines and Protocols**, Ethnic Communities' Council of Victoria, December 2006, <http://eccv.org.au>, (ET:03.12.2011)
- Guidelines for Managing Cultural and Linguistic Diversity In Schools**, Department of Education Employment and Training, <http://www.eduweb.vic.gov.au>, (ET:11.01.2012)
- GÜZEL Abdurrahman, **İki dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi: Almanya Örneği**, Öncü Yay., Ankara, 2010.
- GÜZEL Abdurrahman, **İki Dillilere Türkçe Öğretimi**, Vizyon Yayınevi. Ankara 2010.
- INGLIS Christine, **Türkiye to Australia, Turkish Settlement in Victoria**, 2011 Moreland Turkish Association Pty Ltd, Melbourne
- KARAAĞAÇ Günay, **Dil, Tarih ve İnsan**, Akçağ Yay., Ankara 2002.
- LOTE and Interpersonal Development**, Department of Education and Early Childhood Development, <http://www.education.vic.gov.au> (SGT: 24.02.2012)
- Multicultural Policy and Guidelines**, Department of Education and Early Childhood Development, <http://www.multicultural.vic.gov.au>, (SGT: 04. 04. 2011)
- Multicultural Policy For Victorian Schools**, Department of Education MACLOTE and ESL 1997, <http://www.eduweb.vic.gov.au>, (ET:10.12.2011)

Turkish Studies

RMIT University, Except from Education for Global and Multicultural Citizenship in the 21st Century, for the Multicultural Education Unit(DEECD), December 2008, s. 1
<http://www.multiculturalezaustralia.edu.au> (ET:11.10.2011)

TEZCAN Mahmut, **Avustralya'daki Türk Çocuklarının Eğitimi**, <http://www.dergiler.ankara.edu.tr>, (ET: 02.06.2011).